

Izješće Nacionalnog povjerenstva o provedbi Akcijskog plana za kontrolu malog i lakog oružia za 2012. godinu

Uvod

Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju i Akcijski plan za kontrolu malog i lakog oružia na sjednici održanoj 10. rujna 2009. godine. Opći je cilj Nacionalne strategije izgradnja učinkovitog sustava kontrole malog i lakog oružia u svim njegovim segmentima, posebice u vezi sa suzbijanjem nezakonite proizvodnje i trgovine oružjem, sigurnijim i učinkovitijim upravljanjem zalihama oružia, te povećanjem razine opće sigurnosti građana smanjenjem količine legalnog i nelegalnog oružia u njihovom posjedu. Nacionalna strategija i Akcijski plan doneseni su i zbog uočene potrebe za djelotvornijim, sustavnim i dobro koordiniranim poduzimanjem svih raspoloživih mjera i aktivnosti na ovom području, kao i s ciljem osnaživanja već postojećih mehanizama koje Republika Hrvatska, primjenjuje u ispunjavanju obveza koje proizlaze iz članstva u globalnim i regionalnim međunarodnim organizacijama i tijelima.

Nacionalna strategija i Akcijski plan definirali su ključne ciljeve i prioritete nacionalne politike kontrole malog i lakog oružia te odredili mjere za unapređenje dosadašnjih aktivnosti u ovom području. Usvajanjem ovih dokumenata uvažene su i preporuke međunarodne zajednice usmjerene protiv organiziranog kriminala, terorizma i nedopuštene trgovine oružjem. Također je osigurano kontinuirano praćenje i usklađivanje hrvatskog zakonodavnog okvira na ovom području s relevantnim pravnim aktima i standardima EU.

U svrhu učinkovite provedbe Nacionalne strategije i pripadajućeg Akcijskog plana osnovano je Nacionalno povjerenstvo za malo i lako oružje, zaduženo za planiranje, koordinaciju, provedbu i nadzor predviđenih aktivnosti i mjera. Slijedom obveze koja proizlazi iz Akcijskog plana. Nacionalno povjerenstvo za malo i lako oružje ovim podnosi svoje treće izvješće Vladi Republike Hrvatske o provedbi i ostvarenju Akcijskog plana za 2012. godinu.

Provedba Akcijskog plana

Radi ostvarivanja postavljenih ciljeva Nacionalna strategija i Akcijski plan definirali su 15 funkcionalnih područja djelovanja. U nastavku se daje pregled realizacije Akcijskog plana po navedenim područjima:

FP1 - Osnivanje Nacionalnog povjerenstva za malo i lako oružje

Na prijedlog Ministarstva vanjskih i europskih poslova Vlada Republike Hrvatske je 10. rujna 2009. godine donijela Odluku o izmjenama Odluke o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za oružje i streljivo, kojom je Povjerenstvo preimenovano u Nacionalno povjerenstvo za malo i lako oružje, te su izmijenjene i dopunjene zadaće Nacionalnog povjerenstva koje sada obuhvaćaju planiranje, koordinaciju, provedbu i nadzor aktivnosti povezanih s problematikom malog i lakog oružia na nacionalnoj razini.

Nacionalnim povjerenstvom, kojeg čine predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva

financija - Carinska uprava. Ministarstva pravosuđa, Sigurnosno obavještajne agencije i Agencije Alan. Predsjedava Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, koje je i središnja točka za provedbu Nacionalne strategije. Uslijed institucionalnih promjena, krajem 2012. godine Ministarstvo vanjskih i europskih poslova tražilo je navedena nadležna tijela da imenuju nove članove i zamjenike ili potvrde dosadašnje za rad u 2013. godini. Zaprimljeno je imenovanje devet novih predstavnika u Nacionalno povjerenstvo.

FP2 - Koordinacija aktivnosti predviđenih Akcijskim planom

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova sazvalo je Nacionalno povjerenstva tri puta: 5. travnja, 1. lipnja i 27. rujna. Sva tri sastanka održana su u punom sastavu članstva, dok je sastanak 27. rujna uključio izvanredno i predstavnike UNDP Ureda u Zagrebu. Dnevni red sastanaka obuhvaćao je redovne aktivnosti oko pripreme godišnjeg izvješća za prethodnu godinu prema Vladi Republike Hrvatske, kao i ostale aktualnosti u primjeni Akcijskog plana s posebnim naglaskom na projekt izrade metodologije istraživanja za procjenu rizika vezanih za malo i lako oružje u ilegalnom posjedu građana, u suradnji Ministarstva unutarnjih poslova i UNDP-a. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova održalo je dodatne konzultacije s Ministarstvom unutarnjih poslova oko operacionalizacije navedenog projekta.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova uputilo je nacrt izvješća za 2011. godinu na očitovanje članovima Nacionalnog povjerenstva dana 24. travnja, te je po zaprimljenim očitovanjima uputilo usuglašeno Izvješće na Vladu Republike Hrvatske 22. svibnja, koja je Izvješće usvojila Zaključkom dana 6. lipnja 2012. godine.

FP3 - Suzbijanje nezakonite trgovine i posjedovanja malog i lakog oružja

U cilju podrške poslovnim procesima prometa oružja, sukladno prethodnim izvješćima, izrađena je informatička Evidencija prometa eksplozivnih tvari, temeljem Zakona o eksplozivnim tvarima (NN 178/04,109/07 i 67/08), Zakona o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07), te Pravilnika o sadržaju, izgledu i načinu vođenja upisnika o eksplozivnim tvarima (NN110/09).

Ovim se sustavom osim informatizacije poslovnih procesa sudionika prometa eksplozivnih tvari osiguravaju precizni statistički pokazatelji vezani uz eksplozivne tvari, te provođenje Direktive komisije 2008/43/EZ od 04. travnja 2008. godine o uspostavljanju sustava za identifikaciju i slijedivost eksploziva za gospodarsku uporabu od mjesta njegove proizvodnje i prvog stavljanja na tržište do konačnog korisnika i njegove uporabe, kako bi se spriječila zlouporaba i krađa, te pomoglo tijelima progona pri slijeđenju kretanja izgubljenih ili ukradenih eksploziva.

Sustav je u funkciji od veljače 2010. godine, a tijekom 2012. godine u okviru redovnog rada sustava, unesena su nova odobrenja za stavljanje eksplozivnih tvari u promet, proizvodnju, uporabu i prijevoz te su evidentirane nove pravne osobe, fizičke osobe, proizvodni pogoni, radilišta, skladišta i vozila koja sudjeluju u proizvodnji eksplozivnih tvari. Također je uspostavljen nadzor od strane MUP-a nad stanjem eksplozivnih tvari u skladištima pravnih osoba. Sustav se kontinuirano unapređuje u smjeru potpuna implementacija Zakona o eksplozivnim tvarima i navedene Direktive Europske komisije.

Također je potrebno napomenuti kako je tijekom 2012. godine granična policija zabilježila 219 slučajeva krijumčarenja oružja, streljiva i eksploziva u kojima su sudjelovale 223 osobe, što je neznatno povećanje od 1,86 % slučajeva u odnosu na 2011. godinu. Nadalje, u istoj godini

oduzete su 2 puške, 5 lovačkih pušaka, 4 karabina, 17 plinskih pištolja, 2.595 kom. streljiva, 130 kom. lovnog streljiva, 413 kom. plinskog streljiva, 55 noževa, 86 kom. raznih palica, 22 kom. boksera, 17 kom. električnih paralizatora, 17 kom. plinskih pištolja, 33 kom. spreja za samoobranu, 1 sablja, 1 bajuneta, 766 kom. zračnog streljiva i 2.474 kom. pirotehničkih sredstava.

Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice također je imala određene rezultate po predmetnom pitanju. U vremenskom razdoblju od 01. siječnja do 31. prosinca 2012. godine, policijski službenici ove Jedinice svoje su aktivnosti provodili na području petnaest policijskih uprava, posebno na istočnim granicama Republike Hrvatske i tom prilikom je pronađeno i oduzeto 12 pušaka, 4 pištolja, 3 automatske puške, 7 prigušivača za oružje, 1 kundak za pušku, 2 optička ciljnika sa nosačem, 3.410 komada streljiva i više dijelova oružja.

Granična policija će i nadalje poduzimati intenzivne aktivnosti po pitanju suzbijanja krijumčarenja oružjem, obzirom da je ovaj problem prepoznat kao značajan sigurnosni rizik ne samo na području Republike Hrvatske već cijele regije.

FP4 - Kontrola nabave, držanja i nošenja, prometa, popravka, prepravka i proizvodnje oružja i streljiva te kontrola civilnih strelišta

Kontrolu nabave, držanja i nošenja, prometa, popravka i proizvodnje oružja i streljiva te kontrola civilnih strelišta kontinuirano provodi Ministarstvo unutarnjih poslova sukladno odredbama Zakona o oružju (NN. 63/07. 146/08). Evidencije oružja u informacijskim sustavima koje koristi Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano se nadograđuju u cilju postizanja veće kvalitete i dostupnosti podataka te većih mogućnosti korištenja kako na razini upravnih tako i poslova kriminalističke policije.

Na dan 31. prosinca 2010. godine bilo je ukupno registrirano 327 692 komada oružja, od toga je u posjedu fizičkih osoba bilo 319 702. dok je od navedenog broja u posjedu pravnih osoba bilo registrirano 7990 komada oružja.

Na dan 31. prosinca 2011. godine bilo je ukupno registrirano 313 881 komada oružja, od toga je u posjedu fizičkih osoba bilo 305 981, dok je u posjedu pravnih osoba bilo registrirano 7900 komada oružja.

Na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je ukupno registrirano 296 525 komada oružja, od toga je u posjedu fizičkih osoba bilo 289 068, te u posjedu pravnih osoba 7458.

Sukladno navedenim podacima zamjetna je kontinuirana tendencija polaganog pada broja registriranog oružja u posjedu građana i pravnih osoba u Republici Hrvatskoj.

FP5 - Granična kontrola

Sukladno prethodnim izvješćima, za potrebe unapređenja nadzora državne granice, u prethodnom periodu stavljen je u funkciju Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom, (NBMIS - *National Border Management Information System*).

Sustav je financiran kroz nacionalni proračun u nekoliko faza, kao i kroz EU fondove (CARDS 2002- NBMIS - faza I, CARDS 2003 – NBMIS - faza II, IPA2007- NBMIS - faza III).

Za potrebe unapređenja rada granične policije, posebice granične kontrole, od 2006. godine Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske razvija Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom (NISUDG), koji je do kraja 2012. godine stavljen u funkciju na 83 granična prijelaza. Na svim graničnim prijelazima je instalirana nova, unaprijeđena verzija aplikacije, koja je izrađena kroz projekt IPA 2007, NISUDG, faza III. Od spomenuta 83 granična prijelaza, 76 graničnih prijelaza nalaze se na budućoj vanjskoj, a 7 na budućoj unutarnjoj granici Europske unije. Osnovna funkcionalnost NISUDG-a je provjera svih elemenata potrebnih za prelazak državne granice i to za osobu, vozilo, putnu ispravu i predmet u što spada i oružje. Elementi koji se provjeravaju su: valjanost putnih isprava, valjanost isprava vozila, nalaze li se putne isprave, osobe, predmeti i vozila u nacionalnim potražnim bazama i bazama Interpola, čime se na vrlo kvalitetan način sprječava mogućnost krijumčarenja i zlouporabe oružja preko graničnih prijelaza.

Što se tiče sprječavanja mogućeg krijumčarenja oružja preko granične crte (zelene granice), nužno je istaknuti da se tijekom proteklih godina ulažu znatni naponi u opremanju granične policije koja obavlja zaštitu državne granice kroz nabavu opreme, pomoću koje se može neovisno o vremenskim i geografskim uvjetima obavljati nadzor (termovizije, dalekozori i dr.).

Kontrola malog i lakog oružja obavlja se prilikom granične kontrole na način da se svaki komad oružja (npr. lovci) koji ulazi u Republiku Hrvatsku ili se prevozi preko područja Republike Hrvatske provjerava u potražnim evidencijama a zatim se izdaje potvrda s točnim serijskim brojem oružja, vrstom oružja, markom, modelom i kalibrom oružja te količinom streljiva koja se unosi ili samo prevozi preko područja Republike Hrvatske.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine, na carinskom području Republike Hrvatske, ukupno je zaplijenjeno: 27 pištolja, 3 plinska pištolja, 245 kom streljiva raznog kalibra, 10 teleskopskih palica, 10 kom plina suzavca, 7 noževa, 2 zračne puške i 1 bokser.

MJESEC	CARINARNICA	KOLIČINA
SIJEČANJ	SLAVONSKI BROD	1 plinski pištolj i 1 teleskopska palica
	VUKOVAR	1 plin suzavac i 1 bajuneta
VELJAČA	OSIJEK	2 kom. streljiva
OŽUJAK	VUKOVAR	1 plin suzavac, 1 teleskopska palica, 1 nož i 1 metalna palica.
	OSIJEK	1 pištolj marke beretta i 14 kom streljiva
	KRAPINA	1 zračna puška i 1 kom softair puške
	SLAVONSKI BROD	1 teleskopska palica
TRAVANJ	SLAVONSKI BROD	1 gumena palica
	VUKOVAR	1 sprej suzavac
SVIBANJ	VUKOVAR	3 teleskopske palice, 2 noža skakavca, 3 komada streljiva, 1 plinski pištolj i 1 plin suzavac
LIPANJ	-	-
SRPANJ	OSIJEK	2 teleskopske palice
KOLOVOZ	OSIJEK	1 bokser i 1 plin suzavac
	ZAGREB	200 komada plinskog streljiva
RUJAN	ZAGREB	1 plinski pištolj
	OSIJEK	1 plin suzavac i 1 nož skakavac

LISTOPAD	OSIJEK	2 plina suzavca i jedan sklopivi nož
STUDENI	OSIJEK	2 plina suzavca, 1 vojni nož, 1 pištolj i 25 komada streljiva
PROSINAC	OSIJEK	25 kom pištolja

FP6 - Zakonodavna i normativna pitanja (usklađivanje zakonskog okvira sa europskim i mudu narodnim standardima):

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o oružju objavljen je u „Narodnim novinama“, broj 59/12. od 28.05.2012. godine i stupio je na snagu 05.06.2012. godine. Temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju, doneseni su slijedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o programu i načinu provedbe osposobljavanja građana za pravilnu uporabu vatrenog oružja („Narodne novine“, broj: 130/12. od 28.11.2012. godine, stupio je na snagu 07.12.2012. godine);
- Pravilnik o posebnim uvjetima što ih moraju ispunjavati ustanove i druge pravne osobe koje će osposobljavati građane za pravilnu uporabu vatrenog oružja („Narodne novine“, broj: 130/12. od 28.11.2012. godine, stupio je na snagu 07.12.2012. godine);
- Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati pravna osoba za obavljanje poslova ispitivanja i obilježavanja žigom vatrenog oružja („Narodne novine“, broj: 15/13. od 06.02.2012. godine, stupio je na snagu 14.02.2013. godine).

Temeljem članka 107. stavak 6. točka 1., 2., 3. i 4. Zakona o oružju („Narodne novine“, broj: 63/07., 146/08. i 59/12.), ministar zdravlja donio je:

- Pravilnik o zdravstvenim pregledima za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja („Narodne novine“, broj: 22/13. od 22.02.2013. godine, stupio je na snagu 02.03.2013. godine).

Temeljem članka 107. stavak 4. Zakona o oružju („Narodne novine“, broj: 63/07., 146/08. i 59/12.), ministar zdravlja uz suglasnost ministra unutarnjih poslova, donio je:

- Pravilnik o načinu i postupku izvještavanja nadležnog tijela o promjeni zdravstvenog stanja vlasnika oružja („Narodne novine“, broj: 22/13. od 22.02.2013. godine, stupio je na snagu 02.03.2013. godine).

Ministarstvo unutarnjih poslova, jednako tako je u obvezi temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju („Narodne novine“, broj 59/12) u roku od godine dana od dana stupanja na snagu istog, odnosno do 05.06.2013. godine, donijeti i Pravilnik o ispitivanju i obilježavanju žigom vatrenog oružja. Ministarstvo je donijelo Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima isprava te obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i streljivu kojim se propisuje izgled i sadržaj europske oružne propusnice („Narodne novine“, broj 52/2013).

FP7- Procesuiranje kaznenih djela i prekršaja:

Kaznene i prekršajne sankcije za nedozvoljeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari (oružja i streljiva) određene su Kaznenim zakonom (NN 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08, 57/11) i Zakonom o oružju. Odredbom članka 335. stavak 1. Kaznenog zakona propisana je kaznena odgovornost za neovlašteno izrađivanje, nabavljanje, posjedovanje, prodaju ili na drugi način sebi ili drugome pribavljanje u posjed

vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari čije nabavljanje, prodaja ili držanje građanima ni je dozvoljeno, te je za isto propisana kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine. Odredbom stavka 2. članka 335. Kaznenog zakona Republike Hrvatske propisana je kaznena odgovornost za neovlašteno nabavljanje, posjedovanje, prodaju, izradu ili razmjenu veće količine vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari te je za isto propisana kazna zatvora od jedne do pet godina. Materijalni doseg ovih normi obuhvaća sve vrste oružja, a kaznena odgovornost je gradirana prema količini oružja. Za ova kaznena djela primjenjuju se i sigurnosne mjere oduzimanja predmeta.

Prekršajna odgovornost propisana je odredbama članaka 91. 96. Zakona o oružju. S obzirom da je navedenim Zakonom oružje i kategorizirano, stupanj prekršajne odgovornosti propisan je i s obzirom 11a kategoriju oružja. I prekršajnom postupku sud obavezno oduzima predmetno oružje i streljivo, pa čak i u slučajevima kada okrivljenik nije proglašen krivim (vrijedi za većinu prekršaja iz odredbi čl. 91.. 92.. 93.. 95.).

Novi Kazneni zakon usvojen je u Hrvatskom saboru 21. listopada 2011. godine (NN 125/11) stupit će na snagu 1. siječnja 2013. godine. Novi Kazneni zakon u članku 331. inkriminira nedozvoljeno posjedovanje, izradu i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari te po svom sadržaju obuhvaća članke 335. i 163. stavak 1. (nedozvoljena sredstva borbe - kemijsko ili biološko oružje) važećeg Kaznenog zakona u/, određene izmjene i dopune u sadržaju inkriminacija i kaznene politike.

Izmjene i dopune u odnosu na važeći Kazneni zakon su sljedeće:

U naslov su dodane riječi "izrada i nabavljanje" kako bi se što bol je odrazio sadržaj članka. Stavak I. je u odnosu na članak 335. stavku 1. važećeg Kaznenog zakona proširen i na oružje kategorije B tj. dozvoljeno oružje za koje je potrebno prethodno odobrenje sukladno Zakonu o oružju. Stavak 2. je u odnosu na članak 335. stavak 2. važećeg Kaznenog zakona proširen na "uvoz i izvoz" te se sukladno članku 5. Protokola protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom (NN 11/04), uz vatreno oružje, streljiva i eksplozivne tvari dodaju "njihovi sastavni ili rezervni dijelovi". Navedene radnje inkriminiraju se ako se radi o većim količinama, čime se izbjegava preklapanje s prekršajnim odredbama Zakona o oružju i Zakona o eksplozivnim tvarima. Stavak 3. odgovara članku 163. stavak I. važećeg Kaznenog zakona, s tim da je radi konzistentnosti kaznene politike kazna povišena s tri mjeseca do tri godine na šest mjeseci do pet godina zatvora. Stavak 4. je novina i njime se posebno inkriminira izvoz oružja u zemlje ili na područja u kojima se djeca koriste kao plaćenici, sukladno pravu Europske Unije (Zajedničko stajalište Vijeća EU kojime se utvrđuju zajednička pravila za kontrolu izvoza vojne tehnologije i opreme koji je izmijenio i dopunio prijašnji *EU Code of Conduct on Arms Exports*). Stavkom 5. se kažnjavaju određene pripreme radnje za izradu vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari. Stavak 6. je u odnosu na članak 335. stavak 3. važećeg Kaznenog zakona dodao, shodno promjenama u stavku 2., "sastavne ili rezervne dijelove".

Članak 331. - Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari glasi:

..(1) Tko neovlašteno izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili na drugi način sebi ili drugome pribavlja u posjed vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari ili njihove sastavne ili rezervne dijelove čije je nabavljanje, prodaja ili posjedovanje građanima zabranjeno ili je dozvoljeno samo u/ prethodno odobrenje,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko neovlašteno posjeduje, nabavi, izradi, proda ili razmjeni, uveze ili izveze veće količine vatrenog oružja, streljiva, eksplozivnih tvari ili njihovih sastavnih ili rezervnih dijelova,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se tko izrađuje ili usavršava, proizvodi, nabavlja, skladišti, nudi na prodaju, prodaje ili kupuje, posreduje u kupnji ili prodaji, posjeduje, prenosi ili prevozi kemijsko ili biološko oružje ili drugo sredstvo borbe koje je zabranjeno međunarodnim pravom.

(4) Kaznom iz stavka I. kaznit će se tko prodaje ili izvozi oružje u zemlju u kojoj se djeca koriste kao plaćenici.

(5) Kaznom iz stavka 1. ovog članka kaznit će se tko neovlašteno posjeduje, nabavi, izradi, proda ili razmjeni sredstva potrebna za izradu vatrenog oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari.

(6) Vatreno oružje, streljivo, eksplozivne tvari te njihovi sastavni ili rezervni dijelovi će se oduzeti."

FP8 - Uspostava učinkovitijeg informacijskog sustava - poboljšanje sustava TRACKER i uspostava baze kroz program TRACKER o izdanim, iskorištenim i odbijenim dozvolama

a) Proces izdavanja dozvola za uvoz i izvoz naoružanja i vojne opreme, uključivo malo i lako oružje, MINGO – sustav TRACKER

Tijekom 2012. godine nastavljen je uspješan partnerski odnos sa američkim stručnjacima u području održavanja elektroničkog sustava za izdavanje dozvola TRACKER te je dogovorena i daljnja suradnja s ciljem poboljšanja sustava u budućnosti. Tako je najavljena mogućnost implementacije nove verzije sustava TRACKER koja će dodatno olakšati i unaprijediti proces izdavanja dozvola.

b) Poboljšanje evidencije naoružanja MUP-a

U cilju sigurnijeg i učinkovitijeg upravljanja i praćenja službenog naoružanja MUP-a pokrenut je projekt informatizacije životnog vijeka službenog naoružanja MUP-a. Namjena projekta je praćenje svih poslovnih procesa vezanih uz službeno naoružanje, što uključuje slijedeće:

- zaprimanje oružja u skladišta MUP-a RH;
- raspodjela oružja po ustrojstvenim jedinicama;
- zaduživanje oružja djelatnika;
- kontrolno-tehnički pregled oružja;
- servisiranje i popravak oružja;
- razduživanje oružja;
- otpis oružja.

U informatizaciju će biti uključena skladišta naoružanja, servisne radionice i odjeli policijske tehnike sjedišta MUP-a i policijskih upravama i postaja te sve službe koje koriste službeno

naoružanje MUP-a. Evidencija će omogućiti praćenja stanja naoružanja, ali i statističko-analitička izvješćivanja, neophodna za pravilno funkcioniranje službi.

Tijekom 2012. godine MUP je sklopio ugovor za realizaciju informatičkog rješenja prethodno opisanog sustava te je do kraja 2012. godine izvršena njegova izrada te je sustav pušten u testni rad na razini Ministarstva u sjedištu. Puna implementacija sustava na svim razinama očekuje se u 2013.

FP 9 - Istraživanje i procjena rizika vezanih za malo i lako oružje i njihov utjecaj na društvo

Zadaća: Izrada projektnog prijedloga za provedbu istraživanja s ciljem procjene količine nezakonitog oružja u posjedu građana i njegovog utjecaja na društvo

MUP je, u suradnji s UNDP-em predložio izradu metodologije za istraživanje koja će se fokusirati na potrebe i specifičnosti RH, te je u lipnju 2011. godine pripremljen tzv. *Terms of Reference* u svrhu angažiranja nezavisnog konzultanta od strane UNDP Ureda u Zagrebu, s kojim je upoznato Nacionalno povjerenstvo. Na održanim sastancima Nacionalnog povjerenstva, te kroz dodatne konzultacije, usuglašeno je da će trošak konzultanta za izradu metodologije financirati u cijelosti UNDP, dok bi troškove implementacije istraživanja prema izrađenoj metodologiji podijelila ministarstva čiji su predstavnici članovi Nacionalnog povjerenstva, prema naknadnom dogovoru i mogućnostima. UNDP je za tu svrhu predvidio iznos do 16.000 USD. Očekuje se da će provedba istraživanja financirana od strane Nacionalnog povjerenstva započeti u prvoj polovici 2014. godine.

FP10 - Informiranje javnosti i podizanje svijesti građana

U cilju ispunjavanja zakonskih obveza i informiranja javnosti te transparentnosti, Ministarstvo gospodarstvo je izradilo Godišnje izvješće o izvozu i uvozu robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za 2011. godinu koje je Vlada RH prihvatila Zaključkom od 19. travnja 2012. godine. Izvješće objedinjuje sve napore koje su tijekom godina poduzimala nadležna tijela Republike Hrvatske kako bi se uspostavio što uspješniji sustav kontrole izvoza i uvoza robe vojne namjene i nevojnih sredstava.

Ministarstvo unutarnjih poslova, odnosno odnosi s javnošću ustrojeni u policijskim upravama kao i na razini Ministarstva kontinuirano putem lokalnih i nacionalnih medija (televizija, radio, tiskani mediji, elektronički mediji) upoznavanju građane o štetnosti nezakonitog posjedovanja oružja. Građane se poziva na dragovoljnu predaju nezakonitog oružja te ih se ujedno upoznaje sa sigurnim načinom predaje oružja. Posebno se naglašava da građani ne podliježe sankcijama ukoliko dragovoljno predaju nezakonito oružje, te ih se poziva da kontaktiraju policiju na broj telefona 192 kako bi policijski službenici Protueksplozijske službe došli na adresu i na siguran način izuzeli oružje. U 2012. godini na web stranicama policijskih uprava i web stranici MUP-a objavljeno je pet anketa na temu dragovoljne predaje oružja. Policijske uprave održale su 33 konferencije za medije kojima je cilj bio podizanje svijesti građana o štetnosti nezakonitog posjedovanja oružja. Također, na web stranicama policijskih uprava objavljena su 362 teksta na ovu temu.

FP 11 - Prikupljanje i uništavanje oružja i streljiva

Ministarstvo obrane nastavilo je sa svojom stalnom zadaćom prikupljanja viškova oružja od Oružanih snaga. Povjerenstva za pregled neperspektivnog malog i lakog oružja ustrojena Odlukom Ministra obrane pregledavaju viškove oružja u nadležnosti Oružanih snaga. Tijekom 2012. godine ukupno je pregledano 2288 komada raznog oružja, a od toga je Odlukom Vlade od 27. srpnja 2012. godine 1200 komada pušaka AK 47 donirano je Marinskom korpusu SAD-a za potrebe obuke. Za preostala pregledana sredstva donijete su odluke o otpisu sukladno kojima se ista zbrinuta na odgovarajući način.

Vezano na ovu problematiku u MUP-u, službenici ove Uprave kontinuirano su tijekom 2012. godine, kao i do sada, participirali u stručnim (puškarskim) poslovima u okviru Povjerenstva za odlučivanje o načinu raspolaganja s oružjem i streljivom oduzetim u pravomoćno okončanom kaznenom, prekršajnom ili upravnom postupku, u daljnjem tekstu Povjerenstvo (predsjednik je Rupert Tomić – CFIIV „Ivan Vučetić“).

Policijski službenici protueksplozijske zaštite proveli su 361 pojedinačno uništavanje pronađenih eksplozivnih sredstava na mjestu pronalaska i 154 skupna uništavanja na namjenskim poligonima za uništavanje, pri čemu su ukupno uništili 11 071 kom. različitih eksplozivnih sredstava ukupne mase 18 459,6 kg, koja su pronađena ili predana od strane građana temeljem Zakona o oružju ili koja su oduzeta u pravomoćno okončanim kaznenim postupcima.

Isto tako, policijski službenici protueksplozijske zaštite u suradnji s djelatnicima Službe za održavanje policijske tehnike, opreme i naoružanja MUP-a su u vremenu od 23. travnja do 04. svibnja 2012. metodom spaljivanja u kotlu uništili 341 549 komada pješačkog streljiva, koje je pronađeno, predano od strane građana ili oduzeto u pravomoćno okončanim kaznenim ili prekršajnim postupcima.

Dana 20.01.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u sedamdeset i šest (76) sanduka. Uništeno je 2044 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 27.01.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u pedeset i dva (52) sanduka. Uništeno je 1700 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolja i revolvera) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške i puške ručne izrade) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 24.02.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u sedamdeset (70) sanduka. Uništeno je 1765 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolji i revolveri) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške, puške ručne izrade i ručni bacači) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 09.03.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u četrdeset i osam (48) sanduka. Uništeno je 1560 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolji i revolveri) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške, puške ručne izrade i ručni bacači) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 30.03.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u osamdeset (80) sanduka. Uništeno je 2316 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolji i revolveri) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške, puške ručne izrade i ručni bacači) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 20.04.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u šezdeset (60) sanduka. Uništeno je 1720 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolji i revolveri) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške, puške ručne izrade i ručni bacači) koje je zaprimilo Povjerenstvo.

Dana 18.05.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u trideset i pet (35) sanduka. Uništeno je 1000 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolji i revolveri) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške, puške ručne izrade i ručni bacači) koje je zaprimilo Povjerenstvo, a tablične specifikacije vatrenog oružja sastavni su dio izvješća.

Dana 19.10.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u šezdeset i devet (69) sanduka. Uništeno je 2120 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolji i revolveri) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške, puške ručne izrade i ručni bacači) koje je zaprimilo Povjerenstvo, a tablične specifikacije vatrenog oružja sastavni su dio izvješća.

Dana 19.12.2012. godine izvršeno je uništavanje dijela sakupljenog vatrenog oružja u šezdeset i devet (69) sanduka. Uništeno je 2537 komada vatrenog oružja kratke cijevi (pištolji i revolveri) i vatrenog oružja duge cijevi (automatske puške, lovačke puške, vojničke puške, strojnice, zračne puške, puške ručne izrade i ručni bacači) koje je zaprimilo Povjerenstvo, a tablične specifikacije vatrenog oružja sastavni su dio izvješća.

Zaključno može se konstatirati da je u 2012. godini u devet (9) uništenja uništeno ukupno 16 762 komada vatrenog oružja (duge i kratke cijevi).

Planirana aktivnost Povjerenstva za 2013. godinu je nastavak prikupljanja i preuzimanja vatrenog oružja i streljiva od strane Policijskih uprava prema već ustaljenom rasporedu.

FPI2 - Upravljanje zalihama oružja i streljiva

Tijekom 2012. a u cilju poboljšanja upravljanja i skladištenja ubojnih sredstava, sa aspekta poboljšanja tehničke sigurnosti, tri vojno-skladišna kompleksa su opremljena nadzornim kamerama, protuprovalnim senzorima, vatrodojavom i daljinskim mjerenjem temperature i vlage u skladišnim objektima. Za cjelokupni projekt je utrošeno oko 7 milijuna kuna što je osigurano donacijom Vlade SAD. Tijekom 2012. godine napušten je vojno-skladišni kompleks Zahum kod Grobnika nakon što je proglašen neperspektivnim za OS RH.

U cilju podizanja razine obučenosti djelatnika OS RH za održavanje, skladištenje i čuvanje ubojnih sredstava, provedena je specijalistička izobrazba osam časnika 11. naraštaja temeljne časničke izobrazbe, te 16 dočasnika u Središtu za obuku i doktrinu logistike u Požegi.

Tijekom 2012. godine zbrinute su veće količine viškova i neperspektivnih ubojnih sredstava na način da je dio uništen u kapacitetima OS RH, dio je rastavljen, uništen i pretvoren u sekundarnu sirovinu tehnikom industrijske demilitarizacije u civilnim kapacitetima u RH, a dio je prodan na inozemnom tržištu.

Tijekom 2012. godine u Ministarstvu obrane realizirana je donacija od 1.000.000 USD namijenjena za uništavanje lakih prijenosnih sustava (MANPADS) i ručnih protuoklopnih sustava. Pored toga, u tri vojno skladišna objekta u kojima se čuvaju perspektivna ubojna sredstva poboljšani su uvjeti tehničke zaštite.

Tijekom 2012. godine Ministarstvo unutarnjih poslova donijelo je Strategiju poslovanja u Skladištima naoružanja i ubojnih sredstava MUP-a za period 2012-2016. godine, kao i novi Pravilnik o skladištenju eksplozivnih tvari u građevinama i prostorijama MUP-a, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2013. godine.

Navedenim Pravilnikom propisani su prostorni i tehnički uvjeti koje moraju ispunjavati prostori za skladištenje eksplozivnih tvari u MUP-u, mjere zaštite od požara, eksplozija i ostale sigurnosne mjere koje se provode prilikom skladištenja eksplozivnih tvari u prostorima MUP-a.

Nadalje, u dijelu skladišnog kompleksa „gaj“ kod Đakova, Ministarstvo unutarnjih poslova je iz vlastitih proračunskih sredstava pripremio minimalno tehničko-sigurnosne uvjete, te je u studenom 2012. godine započeto skladišno poslovanje u domeni eksplozivnih sredstava.

FP 13 - Podnošenje izvješća o mjerama poduzetim sukladno međunarodno preuzetim obvezama

Republika Hrvatska redovito podnosi godišnja izvješća sukladno preuzetim međunarodnim obvezama prema UN-u, OESS-u, NATO, te Wassenaar aranžmanu za kontrolu oružja i robe dvojne namjene, kao i drugim međunarodnim i regionalnim inicijativama, a u svrhu sprječavanja širenja protupravnog trgovanja malim i lakim oružjem. Putem sustava WAIS Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo obrane i Ministarstvo gospodarstva imaju izravan pristup u bazu podataka Wassenaar aranžmana i komunikaciju s ostalim članicama tog tijela što je važno za učinkovitu kontrolu robe vojne namjene te robe s dvojnomo namjenom.

FP 14 - Uvoz/Izvoz oružja i streljiva:

U 2012. godini Ministarstvo gospodarstva je izdalo 86 dozvola za izvoz i 46 dozvola za uvoz za malo i lako oružje te pripadajuće streljivo. Od toga je:

Naziv	IZVOZ- broj dozvola / komadi	UVOZ- broj dozvola / komadi
Pištolji	69 / 1.172.861	8 / 100
Puške	12 / 62.695	37 / 1.184
Strojnice	1 / 150	0
Bacač granata	1 / 700	1 / 2
Minobacač	3 / 398	0

*Izvor: Evidencija Ministarstva gospodarstva

Oružje se uvozi uglavnom iz zemalja EU i NATO a izvozi u Sjedinjene Američke Države.

Vežano za obvezu iz Akcijskog plana „Jačanje administrativnih kapaciteta u Odjelu za oružje i dozvole“ pri Ministarstvu gospodarstva, tijekom 2012. godine u istom su bile uposlene četiri osobe.

FP15 - Regionalna i međunarodna suradnja:

Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u regionalnim i međunarodnim naporima za kontrolu malog i lakog oružja, kao i za poboljšanje provedbe postojećih temeljenih instrumenata i mehanizama o malom i lakom oružju. RH je tijekom 2012. godine aktivno sudjelovala na Diplomatskoj konferenciji za izradu pravno obvezujućeg Ugovora o trgovini oružjem u srpnju 2012. godine u New Yorku. Također, tijekom 2012. godine RH je počela sudjelovati na relevantnim radnim skupinama Vijeća EU koje se bave kontrolom malog i lakog oružja, COARM, COARM ATT i CODUN. U okviru NATO, RH redovito sudjeluje na sastancima vezanim uz kontrolu malog i lakog oružja, te redovno izvještava o postignutom napretku.

Uz međunarodne i europske aktivnosti, RH aktivno podupire regionalne inicijative o malom i lakom oružju Jugoistočne Europe, posebice kroz Centar za sigurnosnu suradnju, RACVIAC sa sjedištem u Rakitju i Centar za kontrolu malog i lakog oružja za istočnu i jugoistočnu Europu (*South Eastern and Eastern Europe Clearinghouse for the Control of Small Arms and Light Weapons - SEESAC*) sa sjedištem u Beogradu. Na regionalnom sastanku kontakt osoba za malo i lako oružje u prosincu 2012. godine u Beogradu sudjelovao je predstavnik Ministarstva unutarnjih poslova u zamjenu za predstavnicu Ministarstva vanjskih i europskih poslova, dok su na regionalnom sastanku za kontrolu uvoza i izvoza malog i lakog oružja u studenom u Tirani sudjelovala četiri člana Nacionalnog povjerenstva. Interes je Republike Hrvatske da na države regije prenesu svoje iskustvo euro-atlantskih integracija, uključujući u području sigurnosne suradnje i kontrole oružja.

Zaključak:

Tijekom 2012. godine sva su nadležna Ministarstva nastavila s ispunjavanjem zadaća određenih Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom za kontrolu malog i lakog oružja, uz dodanu vrijednost mogućnosti sudjelovanja predstavnika RH na radnim sastancima Vijeća EU kao i EU konzultacijama u diplomatskim predstavništvima što je značajno doprinijelo razumijevanju EU politika u području kontrole malog i lakog oružja, te povisilo vidljivost hrvatskih aktivnosti među EU partnerima. Na održanim sastancima Nacionalnog povjerenstva velika pažnja posvećena je operacionalizaciji projektnog prijedloga za izradu metodologije i istraživanja za procjenu količine malog i lakog oružja u nelegalnom posjedu građana čija se provedba prve faze (izrada metodologije) očekuje u prvoj polovici 2013. godine.

Krajem 2012. godine izvršena su nova imenovanja ili potvrde dosadašnjih članova i zamjenika Nacionalnog povjerenstva koji će nastaviti s radom u 2013. godini.